

Sorunda 2011-09-30

Synpunkter på Utställningshandling Översiktsplan Nynäshamns kommun.

Sorundanet har tidigare lämnat synpunkter på samrådshandlingarna för Nynäshamns kommuns kommande översiktsplan. Vi återkommer nu i ärendet med följande kommentarer, synpunkter, kompletteringar och förtydliganden.

Befolkningsutveckling

På sidan 36 diskuteras befolkningsutvecklingen i kommunen. Befolkningsutvecklingen är en av de grundläggande parametrarna vid all form av samhällsplanering varför vi ägnar den extra uppmärksamhet.

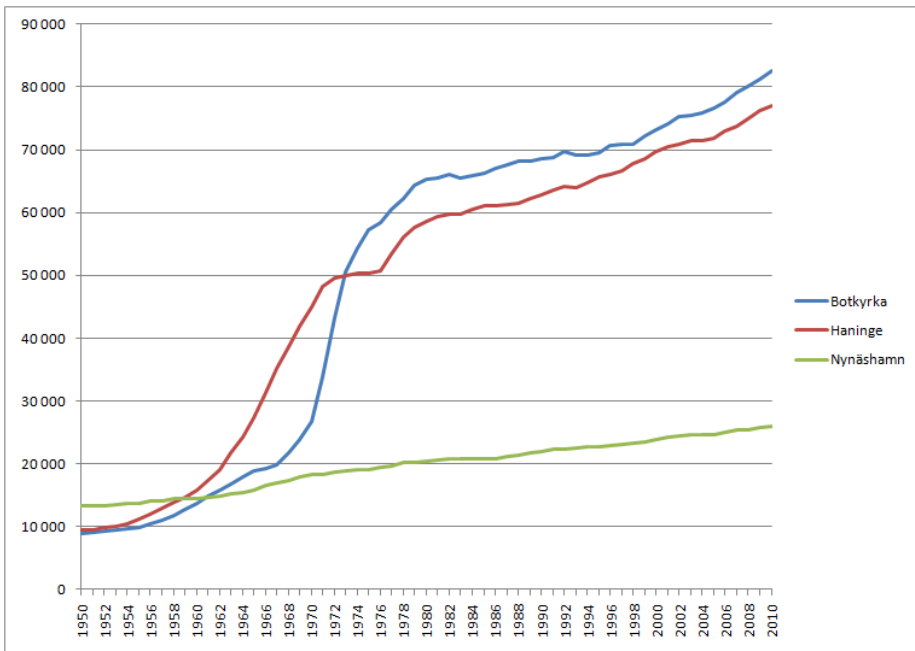
Sorundanet konstaterar att kommunens prognos är avsevärt mer optimistisk än Stockholms läns landstings "Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen 2010", RUFSS 2010¹. Sorundanets bedömning ansluter till RUFSS 2010 bedömning av befolkningstillväxten.

Sorundanets bedömning utgår från den historiska befolkningsutvecklingen i kommunen baserat på statistik från Statistiska centralbyrån, SCB². Efter att ha detaljstuderat de senaste åren ser vi inget trendbrott som stödjer en kraftig ökning av befolkningen. Däremot ser vi en risk att Haninge och Botkyrka kommuner kan komma att växa på bekostnad av Nynäshamns kommun, se nedanstående diagram och resonemang.

Sorundanet är bekymrade över diskrepansen mellan kommunens och landstingets bedömning av befolkningstillväxten. Vi föreslår att kommunen prognos på befolkningsutvecklingen kompletteras med bakomliggande resonemang, beräkningar och bedömningar i syfte att ge fler av kommunens invånare en inblick i hur kommunen gör sina prognoser. Det är idag omöjligt att följa den processen.

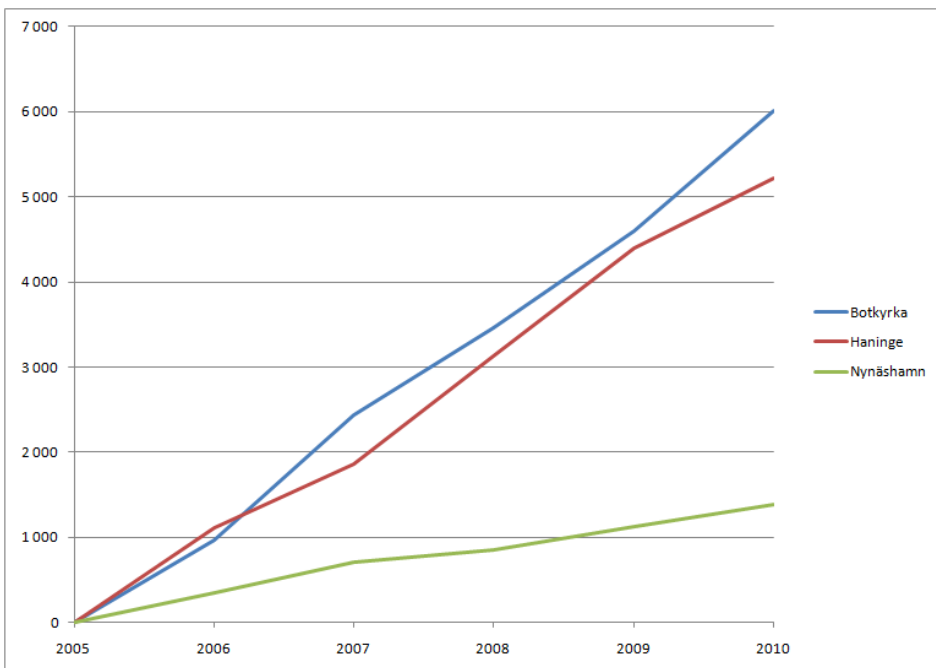
¹ Landstingsstyrelsens Tillväxt- och regionplaneringsutskott (TRU) och Miljö- och skärgårdsberedning (MSB) ansvar för regionplaneringen och de regionala tillväxt- och utvecklingsfrågorna inom landstinget med stöd av Tillväxt, miljö och regionplanering (TMR). <http://www.tmr.sll.se/rufs/>

² www.scb.se

Figur 1

Om hela perioden från 1950 till 2010 betraktas så framgår det av figur 1 att både Botkyrka och Haninge har växt mycket kraftigt. Från att ha varit mindre än Nynäshamn har de blivit ca 3 gånger större. Siffrorna bakom figuren avslöjar att Botkyrka har fått mer än 9 gånger fler invånare och Haninge kommun har fått mer än 8 gånger fler invånare. Samtidigt har Nynäshamn fått knappt 2 gånger fler invånare.

Figur 2

Om perioden från 2005 till 2010 betraktas så framgår av figur 2 att Botkyrka växer mest följt av Haninge och därefter Nynäshamn. Siffrorna bakom figuren avslöjar att Botkyrka har en genomsnittlig årlig ökning under perioden med 1,5 procentenheter, Haninge med 1,4 procentenheter och Nynäshamn med 1,1 procentenheter. Nynäshamn halkar alltså efter både när det gäller absolut antal inflyttade och procentuell ökning i förhållande till kommunens storlek.

Transporter och hållbart resande - Fossilfri transportsektor 2030

Regeringen har en målsättning om en fossilfri transportsektor redan 2030. Denna förutsättning saknas i omvärldsanalysen. En fossilfri transportsektor kan komma att inverka mycket på den kommunala planeringen.

Sorundanet föreslår att regeringens målsättning om en fossilfri transportsektor förs in i omvärldsanalysen. Vi tror att denna målsättning kan komma att påverka Översiktsplanen i flera avseenden och föreslår att denna målsättning arbetas in generellt.

Om målet om en fossilfri transportsektor 2030 uppnås uppstår frågan vad det då är som gör att en tät bebyggelse skulle vara mer hållbar än en spridd bebyggelse? Sorundanet konstaterar att en spridd bebyggelse har goda förutsättningar till lokal vatten- och avloppshantering, lokal produktion av mat mm i motsats till de flesta städer som tvingas till långväga transporter av dessa livsnödvändigheter. Nynäshams tätort tvingas t.ex. transportera dricksvatten mer än 60 km från Mälaren i en nybyggd vattenledning. Att transportera dricksvatten av högsta livsmedelskvalitet 60 km och som sedan i stor utsträckning används till att spola toaletter med borde för envar framstå som ohållbart i längden.

När det gäller den sk Nynäsbanan, dvs järnvägen mellan Nynäshamns tätort och Stockholm stad, så oroar vi oss för att det kommer att uppstå en konflikt mellan befintliga persontransporter och kommande godstransporter till och från Norviks hamn. Sorundanet bedömer att kapacitetsbegränsningarna menligt kan inverka på möjligheten att öka turtätheten och säkra tidtabellhållningen för persontransporter. Denna konflikt bör uppmärksammas och resoneras kring i översiktsplanen.

På sidan 23 står följande:

“Nynäshamns kommun är en förebild inom miljöområdet i Sverige och förverkligar mål om att bli en fossilbränslefri och klimatneutral kommun genom ambitiösa satsningar på klimatsmarta byggnader, energieffektivisering och förnybar energiproduktion.”

Sorundanet vet inte riktigt hur vi ska tolka detta. Är det en vision, målsättning eller verklighet. Hursom efterlyser vi exempel!

Stad, ort, småort och tätort

Vi anser att resonemanget där man ställer ort och stad mot landsbygd är olyckligt. Sorundanet gör den bedömningen att invånarna i flera av kommunens orter vill ha känslan av att bo på landsbygden, även om man enligt kommunens definition bor i en ort. Ett exempel är givetvis Segersång där försäljningsargumentet har varit "lantliv". Vi tror också att många i t.ex. Gröbby, Sunnerby, Spångbro, Stora Vika och Landfjärden snarare ser sig som landsbygdsboende snarare än stadsbo. Att identifiera sig med ett stadsboende är nog fjärran för många av kommunens invånare och vi undrar om ens de i Nynäshamns tätort boende ser sig själva som stadsbor?

Sorundanet, Västerby, PI 4474, 137 94 NORRA SORUNDA, Tel 0708-92 17 50, kontakt@sorunda.net

Sorundanet är den nytänkande lokalpolitiska kraften i Nynäshamns kommun. Vi finns i kommunfullmäktige sedan 2006, har en humanistisk grundsyn och värnar demokratin. Sorundanet vill varsamt ta tillvara hela kommunens unika möjligheter till en positiv utveckling av både landsbygd och stad. Besök www.sorunda.net

Sorundanet föreslår att översiktsplanen för ett resonemang kring Ortsbegreppet och dess innebörd. En ort och en småort definieras efter antalet boende inom ett visst geografiskt område:

Småort är en term som används i Sverige av Statistiska centralbyrån (SCB) och definieras som en samlad bebyggelse med 50-199 invånare, där det är högst 150 meter mellan husen. En småort kan dock ha mer än 200 invånare om andelen fritidsbostäder överstiger 50 %. Varje småort får en egen småortskod.³

En **tätort** definieras i Sverige, Norge, Danmark och Finland som ett tätbebyggt område med minst 200 invånare där avståndet mellan husen är mindre än 200 meter samt där andelen fritidsfastigheter understiger 50 procent (se definition för småort).⁴

Ort är ett geografiskt begrepp för en trakt med bebyggelse. Ordet kan användas som samlingsterm för alla människans bosättningar, från den minsta lilla by till den största stad. Dock brukar inte en bondgård räknas in.⁵

Om en bebyggelse en ort, småort eller tätort, eller inte, påverkas inte av utbudet av samhälls- och kommersiell service. Detta utbud av service saknas i ett antal småorter, orter och tätorter i Nynäshamns kommun. Sorundanet ifrågasätter relevansen i att använda Ortsbegreppet på det vis som översiktsplanen gör. Det är också olyckligt att översiktsplanen inte reder ut begreppen och använder dem konsistent.

Teknisk försörjning

I kommunen finns två separata dricksvattennät som inte är förbundna med varandra. Sorundanet föreslår att detta förtydligas eftersom det är av stor vikt för VA-strategin. Sorundanet saknar även ett resonemang om framtida strategier för att koppla ihop dessa nät om befintliga vattentäkter bedöms otillfredställande. Ett exempel på ett sådant scenario finns för övrigt på sidan 86:

"Det finns en konflikt mellan Sorundaåsen som vattentäkt kontra intressen för grusuttag ur åsen. Kommunens intention ligger i att bevara åsen som vattenresurs. Det bör även uppmärksammas att den föreslagna utvecklingen av området kring Grödbby och Sunnerby-Spångbro ligger inom eller delvis inom vattenskyddszonen. Detta medför att det, vid planering av dessa utvecklingsområden, behöver tas särskild hänsyn till grundvattnet för att inte äventyra grundvattenförsörjningen och vattnets kvalitet. Vattenmyndigheten bedömning av vattenmagasinets kvalitet pekar bland annat på förekomsten av bekämpningsmedel samt att kloridhalten överstiger 50 mg/l, vilket innebär att vattnet inte kommer att uppnå god kemisk status till år 2015"

³ <http://sv.wikipedia.org/wiki/Småort>

⁴ <http://sv.wikipedia.org/wiki/Tätort>

⁵ <http://sv.wikipedia.org/wiki/Ort>

Sorundanet oroar sig över detta och undrar hur Översiktsplanen hanterar detta faktum konkret. Är det kanske dags att upphöra med täktverksamhet i kommunens vattentäkter? Kanske är det dags att Sorunda blir anslutet till Segersängs, Ösmo och Nynäshamns vattenledningsnät?

Gång- och cykelvägar

Sorunda stödjer till fullo det som står om gång- och cykelvägar på sidan 20. Vi anser också att det i Nynäshamns kommun finns mycket goda möjligheter för cykelturism, om man bygger gång- och cykelbanor mellan orterna. Särskilt Sorunda kommun del har mycket att erbjuda cykelturister i form av kulturlandskap, fornlämningar, runstenar m.m. En utveckling av cykelturismen, som också skulle gagna kommunens invånare genom att även dessa skulle få större möjligheter att ta sig med cykel mellan orterna, kan skapa arbetstillfällen i form av caféer, bed & breakfast etc. Säsongen för cykelturism kan också pågå under längre tid, både på våren och på hösten, än den vanliga turistsäsongen, eftersom det är skönare att cykla när det inte är så varmt. Detta förutsätter dock att man kan cykla i en behaglig och säker miljö, dvs. att kommunen ser till att det byggs gång- och cykelvägar, även på landsbygden. Det räcker inte med cykelstråket utmed gamla väg 73, utan andra sammanhängande cykelstråk är också nödvändiga, t.ex. utmed väg 225, åtminstone från Frölunda, (helst från kommungränsen) till Ösmo och från Grödbby till Ösmo. Vissa delar finns, men det behövs en satsning på gång- och cykelvägar som skapar sammanhängande stråk för såväl kommuninvånare som cykelturister. Eftersom Trafikverket inte längre bekostar hela gång- och cykelvägar utan att sådana numera endast kan byggas genom samfinansiering mellan Trafikverket och kommunen, måste kommunen ändra sin nuvarande policy att Trafikverket ska stå den totala kostnaden, om man verkligen har någon ambition att bygga gång- och cykelvägar på landsbygden. Den skrivning som finns idag lägger hela ansvaret på Trafikverket. Om man jämför med andra kommuner på Södertörn, som t.ex. Haninge, Botkyrka och Tyresö har Nynäshamns kommun redan halkat efter rejält när det gäller gång- och cykelbanor på landsbygden.

Landsbygdens och skärgårdens näringar

Sorundanet stödjer uppfattningen att de som bor på landsbygden och i skärgården även i fortsättningen ska ha möjligheter att ägna sig åt traditionella näringar som jordbruk, skogsbruk, fisk och djurhållning, s. 55. Därför anser Sorundanet att det i översiktsplanen ska skrivas in att ovanstående näringar går före planering av nya bostäder. Att äventyra en jordbrukares försörjning, och dessutom en verksamhet med djurhållning, som idag är mycket sällsynt, genom att tillåta att nya bostäder byggs så nära att denna verksamhet riskerar att läggs ner, som t.ex. i Gudby, är inte acceptabelt. Bostäder kan byggas på många platser, men inte där de kommer i konflikt med jordbruksverksamhet och djurhållning, som har funnits på platsen i generationer.

Sorundanet saknar också visioner betr. möjligheter till företagande på landsbygden och i skärgården när det gäller tjänstesektorn. Det som står i Översiktsplanen nu hänvisar bara till anställda och Sorundanet är förvånade över att en satsning på IT-infrastruktur som ökar möjligheter till företagande inte finns uttalad i denna del av Översiktsplanen.

Segersängs by

Texten på sidan 124 beträffande den förmodade trafikökningen i Segersängs by på väg 546 bör uppdateras, eftersom det som står där redan är historia sedan flera år tillbaka. Trafikökningen genom Segersängs by beräknades redan 2009 eller tidigare till 580 %, vilket innebär en ökning från ca 300 fordon/dygn till nu 2011 ca 1.800-2.000 fordon per dygn genom Segersängs by. I april 2009 lovade dåvarande kommunalrådet Ilija Batljan Lena Dafgård från Sorundanet att kommunen skulle genomföra en trafikräkning på väg 546, så snart den nya väg 73 var färdig. Efter vad Sorundanet känner till har detta löfte inte infriats.

Strandskydd

På sidan 82 står det att kommunens värdefulla strandskyddsområden ska bevaras i den omfattning de har idag. Arealen ska inte minskas utan hållas konstant eller möjligen ökas, vilket Sorundanet instämmer i, särskilt det sistnämnda. Det saknas dock strategier i Översiktsplanen för hur detta ska kunna uppfyllas när strandskyddsdispens beviljas i så stor omfattning som sker för närvarande. Om strandskyddet dessutom ska upphävas runt Grödbyfagervik, vilket Sorundanet är emot, då behöver det finnas en strategi för hur arealen ska kunna hållas konstant och detta saknas i Översiktsplanen.

Kusten och stränder viktiga tillgångar

På sidan 73 står det om att kusten och stränderna är viktiga tillgångar. Här finns en tydlig motsättning med byggande av den helautomatiska containerhamnen i Norvik. Hur dessa två delar kan förenas, behöver utvecklas i Översiktsplanen.

Övrigt

Förutom ovanstående synpunkter, hänvisar Sorundanet till de tidigare inlämnade synpunkter som inte har tagits i beaktande i det nuvarande förslaget.

Sorundanet genom

Lena Dafgård